

gamle Ord om, at de reaktionære ingenlunde er saa ensidige, som man tror, thi de vil ikke blot bevare det slette, men de vil ogsaa reformere det gode.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich mente, at det var en Justitsministers Opgave at værne om den enkeltes Ret. Maa jeg dertil svare, at det er een af en Justitsministers Opgaver, men at en endnu væsentligere er at affatte Lovforslag saaledes, at man ikke af rent formelle, juridiske Grunde tilside-sætter Hensynet til det fælles Samfund og den almindelige Befolkning til Fordel for de forholdsvis faa, særlig begunstigede, der i Kraft af Aarhundreders Uret har faaet en alt for gunstig Stilling.

Jeg skal saa slutte. Det ærede Medlem Hr. H. F. Ulrichsen sagde saa smukt, at alle havde Sympati for dette Lovforslags Formaal, for Naturfredningsformaal. Efter at jeg har hørt forskellige af de Indlæg, der er fremkommet, kan jeg dog med en populær Vending sige, at disse ærede Medlemmer absolut ingen Steder havde at have denne Sympati i. Jeg tror, de skulde prøve paa sammen med os andre at lægge al deres Sympati i Arbejdet for denne Sag, saaledes at vi kunde naa en Naturfredningslov, der tog et ligeligt Hensyn til alle Sider, ogsaa det Hensyn, det først og sidst kommer an paa, at saa mange som muligt kan nyde godt af det, denne Lov byder.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Jeg takker den højtærede Justitsminister for hans juridiske Bemærkninger om § 23's Berettigelse; jeg skal helt og holdent holde mig til dette Punkt i hans Tale, der jo vedrører et af de væsentligste Ankepunkter i mit Indlæg.

Den højtærede Minister støtter sin Paastand om, at Offentligheden har en saadan ubegrænset Færdselsret til Skovene, som her er Tale om — og saa vidt jeg forstod hans Ord, anerkender han fuldt ud min Fortolkning af det noget tvetydige Udtryk „Færdselsret“ i § 23, nemlig saaledes, at det ikke blot gælder Passageret, men Opholdsret i Skovene for Almenheden — dels paa den i Christian den Femtes Danske Lov indeholdte Bestemmelse om Retten til at eje, hvad man plukker af Nodder paa Stedet, og dels paa Bestemmelser i de gamle Skovforordninger fra Begyndelsen af det attende Aarhundrede om uhjemlet Færdsel med Vogn. Jeg kan ikke tro, det virkelig vil blive anerkendt ved Domstolene, at dette er tilstræk-

keligt rets- og lovgivningsmæssigt Grundlag for den offentligretlige Servitut, der her ind-sættes i Regeringens Lovforslag, og jeg formoder, at den højtærede Justitsminister selv vil have en vis Tvivl om, hvad Resultatet vilde blive, hvis Spørgsmaalet kom for Domstolene. Hvis nemlig Ministeren var saa sikker i sin Sag, hvorfor skulde han da foreslaa denne Bestemmelse? Saa var det jo gældende Ret, saa behøvede denne Bestemmelse ikke at staa i hans Lovforslag. Naar den højtærede Minister endvidere henviste til, at Loven om Mark- og Vejfred af 1872 ikke gør nogen Indskrænkning, vil jeg dertil sige, at det er nu hans Fortolkning, men det er netop et Spørgsmaal, om den ikke gør det, og Spørgsmaalet om Fortolkning af Loven af 1872 er et Domstolsspørgsmaal, ikke et justitsministerielt, administrativt Spørgsmaal.

Endelig vil jeg — dersom det kan hævdes, at en saadan Servitut gjaldt i Kraft af disse Forordninger — overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt de private Skovejere kan siges at have vundet Aldershævd, sige, at det mener jeg absolut, de kan, og jeg tror, de vilde kunne vinde en Sag paa det Spørgsmaal; for naar det kan bevises, at der i Alderstid af de paagældende netop er øvet en Frihedshævd; netop er afvist Ophold af Almenheden i Skovene, saa er der vundet Aldershævd. Jeg kan nævne et ganske analogt Tilfælde hjemme fra mit Gods, hvor jeg har en stor Fjord, en Vig fra Havet. I Jagtloven staaar der, at Jagt paa Fjorde og Vige er fri, men nu er der ved Højesteret anerkendt Aldershævd for, at jeg har Jagtretten paa Fjorden, skønt den ellers er offentlig, fri. Saa maa der vel ogsaa kunne vindes Aldershævd i et Tilfælde som det her omhandlede.

Justitsministeren (Steincke): Ligesom der ikke i Ministeriet er nogen Tvivl om, at det ligger nærmest at antage, at Almenheden har i hvert Fald Ret til uskadelig Færdsel i Fredskov; saaledes har jeg Grund til at tro, at Retsvidenskaben staaar paa samme Standpunkt, hvorimod jeg naturligvis ikke kan udtale mig om Domstolenes Stilling, da der ikke forefindes Domme af denne Art. Det ærede Medlem siger saa, det er mærkeligt, naar Justitsministeren har den Opfatelse, at Befolkningen i Forvejen har denne Ret, at han saa foreslaar denne Bestemmelse. Nej, det er ikke mærkeligt: Naar det for saa vidt er tvivlsomt, naar det ikke er afgjort af Domstolene, saa er det ikke mærkeligt, at man, naar man vil fremsætte et Forslag omhandlede